

KĀ RĪKOTIES, JA BĒRNA KAIFOTO IR NONĀCIS INTERNETĀ?

! Nepilngadīgas personas kaifoto ir nelegāls saturs! Ja jūsu bērna vai citas nepilngadīgas personas kaifoto ir nonācis internetā, aicinām nekavējoties par to ziņot Drossinternets.lv vai Valsts policijai. Atbilstoši Latvijas likumdošanai persona, kura rada vai izplata bērnu kaifoto, var tikt saukta pie kriminālatbildības. Kriminālatbildība iestājas no 14 gadu vecuma.

? KĀ NEPILNGADĪGAS PERSONAS KAIFOTO VAI VIDEO NONĀK INTERNETĀ?

- !** Sava bērna kaifoto internetā **publicē pats vecāks**, fotografējot bērnu, piemēram, laikā, kad ģimene atpūšas pludmalē, pirti vai piemājas dārzā, un ieviejojot šo foto sociālajos tīklos – Facebook, Instagram utt.
- !** Bērns vai **pusaudzis pats** labprātīgi **sūtījis kādam** saziņas platformā vai publicējis sociālajos tīklos.
- !** Noticis kaifoto izspiešanas gadījums, kad bērnam **ar dažādām manipulācijas metodēm tiek lūgts, pieprasīts vai draudēts**, lai viņš atklātos kameras priekšā.
- !** **Kaifoto iegūts attiecību laikā**, bet, kad draudzība pajukusi un radušās nesaskaņas, tas tiek izmantots, lai otru pazemotu, atriebtos, sāpinātu.

? KĀ TIEK "IZVILINĀTI" KAIFOTO BĒRNU UN PUSAUDŽU VIDŪ?

- !** Vienaudži var **iestāstīt, ka it kā "visi to dara"**, bet patiesībā tie ir meli.
- !** Pusaudži var izprovocēt, sakot, ka viņš/ viņa ir kautrīgs/a, garlaicīgs/a un neinteresants/a. Pusaudzis, **baidoties, ka tiks atstumts, nofotografē sevi** un nosūta kaifoto, lai saglabātu par sevi interesi.
- !** Pusaudži **šantažē, pazemo, draud**, lai iegūtu kaifoto.
- !** Pusaudzis/e ir iemīļējis/usies un **"rozā brillu" iespaidā ir gatavs/a darīt gandrīz jebko**, tāpēc arī nosūta savu kaifoto, lai iepatiktos meitenei/puisim, pret kuru izjūt simpātijas.
- !** Divi pusaudži jau ilgu laiku ir kopā un iemīļējušies, un otra pusītē ierosina **apmainīties intīmiem foto**, kas it kā apliecinās viņu uzticību.
- !** Pusaudzim/ei pastiprināti izrāda simpātijas pretējā dzimuma vienaudži, kuri raksta, ka apbrīno viņa/s izskatu un iekāro viņu, **aicinot pusaudzi vēl vairāk atklāties**.

! VIENAUDŽU DRAUDZĪBA, ATTIECĪBU VEIDOŠANA UN PĀRLIEKA UZTICĒŠANĀS

Pusaudžu vecumā veidojas pirmās simpātijas un attiecības, tomēr ir gadījumi, kad viens no jauniešiem vēlas tās pārtraukt, bet otrs to nevēlas. Ja savstarpējā sarakstē **viens otram sūtīja arī intīma rakstura foto, vēlāk tie var tikt izmantoti, lai otru cilvēku sāpinātu, pazemotu un atriebtos.**

! PUSAUDŽA ATKAILINĀŠANĀS KĀ KLIEDZIENS PĒC UZMANĪBAS

Ja bērns ilgstoši izjūt uzmanības trūkumu, tad viens no veidiem, kā sev pievērst uzmanību, var būt, publicējot Instagram, Snapchat un citos sociālo tīklu kontos izaicinošas bildes, piemēram, apakšveļā, tā piesaistot sev uzmanību. Pusaudzis var neizjust problēmu tajā un pat lepoties ar šiem foto. **Nereti vecāki par šādu bērnu izpausmes formu pat nenojauš.** Šādos gadījumos varmākam ir vēl vieglāk pierunāt bērnu atkailināties vairāk un kameras priekšā veikt seksuāla rakstura darbības ar sevi.

KĀ RĪKOTIES, JA BĒRNA KAILFOTO IR NONĀCIS INTERNETĀ?

SOS

! KĀ PEDOFILI "IZVILINA" NO BĒRNIEM KAILFOTO?

! PIEAUGUŠAIS INTERNETĀ VAR UZDOTIES PAR VIENAUDZI, LAI IEGŪTU BĒRNA KAILFOTO

! Ja bērna konts sociālajā tīklā ir publisks, jebkuram ir iespēja ar viņu sazināties, uzdoties par viņa vienaudzi. Komplimenti un draudzīgas sarunas starp vienaudžiem vecina atklātību. Parasti varmāka pirmais nosūta kailfoto, lai aicinātu otru darīt to pašu. Bērns nosūta foto, būdams pārliecināts, ka otrā puse ir viņa vienaudzis, nenojaušot, kam patiesībā nosūtījis foto.

! PIEAUGUŠAIS INTERNETĀ IEGŪST BĒRNA UZTICĪBU, LAI IZVILINĀTU KAILFOTO

! Varmāka internetā uzsāk sarunu ar bērnu, izrādot pastiprinātu interesi un rūpes par viņu, tādējādi iemantojot bērna uzticību. Ja bērns ikdienā nesaņem uzmanību no vecākiem un vienaudžiem, tad viņam šķiet, ka svešinieks viņam to sniegs. Saruna internetā, kas sākamā šķiet kā draudzīga aprunāšanās, var viegli pāriet sarunā par seksu. Bērns jūtas ieinteresēts un glaimots par šādu uzmanību un turpina iesaistīties, domājot, ka saruna ir nekaitīga. Līdz vienā brīdī varmāka pieprasa kailfoto vai video.

! TIEŠĀS VIDEO STRAUMĒŠANAS PROGRAMMĀS JEB "LIVE" VIDEO

! Bērni mēdz izmantot tiešās video straumēšanas programmas. Viņi kameras priekšā izģērbjas kaili, lai gūtu atzinību – labus vārdus un sirsnīgu emocijzīmes no cilvēkiem, kas skatās. Diemžēl, pusaudži neapzinās, ka nereti šie video tiek ierakstīti un vēlāk pārpublicēti internetā.

? KĀ RĪKOTIES, JA BĒRNS VĒRŠAS PIE JUMS PĒC PALĪDZĪBAS?

- 1** Ieklausieties, kā bērns saviem vārdiem raksturo notikušo (neuzdodiet tikmēr jautājumus vai nepārtrauciet viņu).
- 2** Uztveriet bērna stāstīto bez sakāpinātām emocijām, citādāk bērns noslēgsies un nestāstīs, kas noticis. Visticamāk, bērns ir situācijas upuris, tāpēc jums viņš ir jāatbalsta nevis jāsoļda.
- 3** Iegūstiet norādes vai raksturojumu par attēlu vai video, par kuru jums stāsta bērns, piemēram, **kur attēls internetā ir redzams, kam tika sūtīts, kurš to pārsūtīja** utt., tas kalpos kā norādes attēlu un video dzēšanai no publiskas aprites un varmākas meklēšanai.
- 4** Noglabājiet attēlu/video drošā vietā kā pierādījumu notikušajam situācijas noskaidrošanai un atrisināšanai. **Attēlu nedrīkst nevienam pārsūtīt.**
- 5** **Nesoliet bērnam, ka saruna paliks tikai starp jums.** Paskaidrojiet viņam, ko darīsiet ar šo informāciju, kam tā tiks tālāk nodota un kāpēc tā jārikojas.
- 6** Ziņojiet **Drossinternets.lv** vai **Valsts policijai**, balstoties uz bērna sniegto informāciju, un konsultējies, kā rīkoties tālāk.
- 7** Ziņojiet sociālo tīklu administrācijai, pieprasot dzēst saturu, jo šāds saturs ir pretrunā ar sociālo tīklu lietošanas noteikumiem. Saites uz ziņošanas rīkiem meklē **Drossinternets.lv** mājas lapā [Sociālo tīklu drošības celvedī](#).
- 8** Par notikušo vardarbību pret bērnu, iespējams, būtu jāinformē arī skolas sociālais pedagogs, jo nereti kailfoto ir redzējuši un to izplatīšanā iesaistījušies arī skolas skolēni. **Cietušais bērns norādīs uz vienaudžiem, kuri iesaistījās attēla izplatīšanā.**
- 9** Sadarbībā ar skolu, **lūdziet personas, kuru rokās nonācis bērna kailfoto vai video, to dzēst no savām viedierīcēm**, lai nepieļautu tālāku izplatību.
- 10** Bērns, kurš ziņoja par notikušo, visticamāk, būs satraukts, nomākts vai nobijies. Nodrošiniet, ka viņš jūtas drošībā. **Piedāvājiet bērnam savu atbalstu, paliekot kopā ar viņu, kamēr tiek atrisināts gadījums.**

! Ja bērns savu kailfoto sūtījis internetā svešai personai un ir aizdomas, ka tas ir pieaugušais, **NEKAJĒJOTIES ziņojiet Valsts policijai.** Iespējams, vēl citi bērni cietuši no šī varmākas.

! Bērni un pusaudži var saņemt bezmaksas psihologa konsultāciju, zvanot uz bezmaksas Bērnu Uzticības tālruni 116111